

Wacław Zygmunt Günther 1884-1953

Wacław Zygmunt Günther urodził się 5 lipca 1884 r. w Siedlcach. Był synem Henryka i Heleny z Pytlasińskich; miał brata Mieczysława – również inżyniera elektryka – i siostrę Malinę. Gruntowne wykształcenie średnie uzyskał w Jałcie na Krymie, gdzie w 1905 r. ukończył ze złotym medalem gimnazjum klasyczne.

Studia wyższe odbył na Wydziale Budowy Maszyn Szkoły Politechnicznej we Lwowie, uzyskując dyplom inżyniera mechanika, by po dalszych studiach w Instytucie im. Montefiore w Liege w Belgii uzyskać w marcu 1912 r. drugi dyplom – inżyniera elektryka. W tym czasie odbył cenną praktykę przemysłową w fabryce Brown-Boveri koło Zurychu. Od listopada 1911 r. został zaangażowany na asystenta w Katedrze Elektrotechniki Ogólnej Szkoły Politechnicznej we Lwowie, kierowanej przez prof. Romana Dzieślewskiego. Już w 1913 r. awansował na stanowisko adiunkta.

Po krótkim zajęciu Lwowa przez Rosjan w 1914 r. powrócił do pracy dydaktycznej oraz uzyskał tzw. „docenturę kolei elektrycznych”. Pracował w Miejskich Zakładach Elektrycznych we Lwowie oraz w „Biurowie Kablowym”. Głównym tematem prac była zmiana wszystkich instalacji w mieście z prądu stałego na prąd zmienny.

W 1917 r. objął wykłady z teorii maszyn elektrycznych na Politechnice Warszawskiej. Jednak już w 1918 r. wstąpił do wojska. Brał udział w walkach z Ukraińcami we Lwowie. Po krótkim pobycie na froncie powołano go do pełnienia ważnych funkcji wojskowo-technicznych, a mianowicie:

- Szef Sekcji elektrotechnicznej w Departamencie Techniki Ministerstwa Spraw Wojskowych,
- Szef Sekcji Maszynowo-Elektrycznej Instytutu Wojskowo – Technicznego,
- Szef Głównego Zakładu Inżynieryjno-Saperskiego,
- Dyrektor naukowy w Kościuszkowskim Obozie Szkolnym Saperów,
- Wykładowca w Oficerskiej Szkole Inżynierii.

Warto podkreślić, że ww. obowiązki łączył z funkcją adiunkta na Politechnice Warszawskiej. Z wojska zwolnił się w 1929 r. w stopniu podpułkownika saperów, by objąć stanowisko inżynierskie w Polskich Zakładach Brown-Boveri w Warszawie. W tym czasie zajmował się między innymi rozbudową fabryki maszyn elektrycznych w Żychlinie. Od 1931 r. pracował przez 5 lat w „Towarzystwie Kabli Dalekosiężnych”. O tym okresie swego życia napisał:

„Podczas tej pracy po przejściu całkowitej praktyki produkcji kabli dalekosiężnych w Fabryce „Skody” na Okęciu i następnie przy robotach w terenie objąłem wykonywanie pomiarów końcowych. Kabel Warszawa-Mysłowice, z odnogami do Cieszyna i Rudy Śląskiej, oprócz odcinka Warszawa-Lowicz i cała sieć górnośląska przed uruchomieniem została przeze mnie pomierzona i szczegółowo zbadana”.

W 1936 r. objął stanowisko dyrektora Biura Elektryfikacji w Ministerstwie Przemysłu i Handlu, w którym zajął się opracowywaniem programu inwestycji elektryfikacyjnych kraju na lata 1937 – 40. Podczas okupacji pracował w Związku Elektrowni Polskich w Warszawie jako inżynier. Opracowywano tam w tajemnicy przed Niemcami dla potrzeb delegata rządu na kraj tzw. „Projekt Z”, czyli projekt elektryfikacji Polski do 1956 r.

Po uruchomieniu przez Niemców tzw. Statliche Technische Fachkurse (Państwowa Szkoła Techniczna) w Warszawie inż. W. Günther wykładał tam elektrotechnikę i urządzenia elektryczne na Wydziale Mechanicznym. Brał także udział w tajnym nauczaniu.

W czasie Powstania Warszawskiego utracił całe swoje mienie i niepublikowane prace. Po upadku powstania znalazł się w Krakowie. W styczniu 1945 r. został zatrudniony

w przedsiębiorstwie Polskie Linie Dalekosiężne. Nawiązał kontakt z mającą swą przejściową siedzibę w Krakowie Politechniką Śląską. Wkrótce przeniósł się do Gliwic. Jako profesor kontraktowy został powołany na Dziekana Wydziału Elektrycznego na rok akademicki 1945/46. Jednak niebawem doszedł do wniosku, że lepszym wyborem jest Politechnika Wrocławska. Od października 1946 r. znalazł się we Wrocławiu, obejmując stanowisko kierownika Katedry Elektrotechniki Ogólnej. Jednocześnie nie zerwał kontaktów z Politechniką Śląską. Prowadził tam niektóre wykłady na Wydziale Elektrycznym oraz Górniczym.

Niezależnie od obowiązków zawodowych prof. W. Günther podejmował różnorodne obowiązki społeczne. Należał do założycieli Sekcji Elektrotechnicznej Towarzystwa Politechnicznego we Lwowie, a w latach 1914-18 był sekretarzem Zarządu. Był także członkiem Komisji Słownictwa Elektrotechnicznego. W 1919 r. należał do grona członków-założycieli Stowarzyszenia Elektrotechników Polskich. Na zjeździe założycielskim, jako delegat Ministerstwa Spraw Wojskowych, wygłosił referat: „Zastosowanie elektrotechniki prądu silnego do celów prowadzenia wojny”. Wszedł w skład pierwszego Zarządu Polskiego Komitetu Elektrotechnicznego powołanego do uczestnictwa i koordynacji współpracy polskich elektryków z międzynarodowymi organizacjami elektrotechnicznymi.

Inż. Waclaw Günther był odznaczony przed 1939 r. Krzyżem Oficerskim Orderu Polonia Restituta, Złotym Krzyżem Zasługi, Krzyżem Walecznych i Krzyżem Niepodległości.

Jako słuchacz wykładów prof. W. Günthera na Politechnice Wrocławskiej latach 1950 – 1952 żałuję, że my, ówcześni studenci, nie mogliśmy znać osiągnięć i postawy życiowej naszych Profesorów. Jednak wspominam postać Profesora jako bardzo kulturalnego, rzeczowego człowieka, starającego się przekazać słuchaczom przynajmniej część swojej ogromnej wiedzy teoretycznej i zawodowej.

Profesor W. Günther zmarł nagle na terenie Szwajcarii Kaszubskiej podczas letnich wakacji 9 lipca 1953 r. Został pochowany na cmentarzu w Kościerzynie.

Prof. Waclaw Günther należy niewątpliwie do grona nauczycieli akademickich szczególnie zasłużonych dla Wydziału Elektrycznego Politechniki Wrocławskiej. Stanął do tworzenia naszej wspaniałej obecnie Uczelni wtedy, gdy jej byt nie był jeszcze w pełni ugruntowany. Jestem przekonany, że w podjęciu tej decyzji nie powodowały Nim prozaiczne przesłanki materialne, ale pobudki obywatelskie i patriotyczne.

Opracował: Zbigniew Pohl

Źródła:

1. Życiorys własnoręczny Profesora (Archiwum P.Wroc.)
2. Biogram Profesora w:
Polacy zasłużeni dla Elektryki, PTETiS'2009